

Llach: La revolta permanent

Lluís Danés, (2006)

Un repàs als darrers anys de la dictadura franquista i als fets de Gasteiz del 76 mitjançant el recorregut vital i artístic d'un símbol de la Nova Cançó.

Quan i on..?

He de confessar que després de veure la pel·lícula que avui presentem vaig recomanar-la a molta gent. Però, amb les pel·lícules que més ens agraden passa sovint que amb el pas del temps, comencem a trobar-hi defectes. Aquest fenomen que tinc força estudiat obeeix a circumstàncies que per la nostra condició d'humans posseïts per les emocions no podem defugir.

Imaginem que la pel·lícula es veu a Donostia, en el context del seu Festival de Cinema, amb la presència del director, Lluís Danés; el productor, Jaume Roures i els parents de les víctimes, i que és projecta en una pantalla com la del Velòdrom d'Anoeta que té 40m x 25m. Imaginem també que el mateix Llach hi és present, i que comença escalfant els ànims amb un mini concert que acaba amb «Campanades a morts».

Si som capaços d'imaginar aquest «quan», «on» i, fins i tot, «amb qui», podem suposar que la pel·lícula ens ha arribat al cor.

És ben sabut que si un director aconsegueix que els seus espectadors s'identifiquin amb algun dels seus personatges, l'èxit està assegurat. Però com que la que us parla té l'obligació d'anar més enllà del que toca només la víscera que ens mou, intentaré una petita dissecció de la peça.

Una petita crònica de la transició

Ho he d'admetre, jo sóc un d'aquells dinosaures que els anys 70 anava als concerts de Lluís Llach. Llavors ell aconseguia aglutinar tothom que estava contra el règim, i tots els seus concerts eren un procés de catarsi col·lectiva dels quals en sortíem renovats i amb ganes de fer caure «l'estaca». Però, a dia d'avui tot això queda molt lluny i possiblement exposicions com *En transició* que actualment es mostra al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona siguin molt més representatives d'aquella època que per implicacions personals ens costa d'objectivar.

Lluís Danés tot i que és un home nascut després de la mort del dictador no emprèn la ruta dels directors de la col·lectiva *Entre el dictador i yo* (2006) que van assumir el repte d'explicar el franquisme sense haver-lo viscut, sinó que aborda el tema amb els ulls d'un home de l'època que, a més, coneix en profunditat els mecanismes del món de l'audiovisual i aquest home és Jaume Roures –cos i ànima de Mediapro. Recordem que també va produir *Salvador*, el biopic de Salvador Puig Antich, al qual en Llach va posar-hi la banda sonora, i entre ambdues pel·lícules se sent més l'autoria del productor que la dels mateixos directors.

El Llach sempre ha dit que ell no volia que es fes una pel·lícula sobre la seva persona per aquelles coses de la modèstia que han de mostrar els símbols vivents i, per aquest motiu, es va aprofitar que havia de celebrar un concert a Gasteiz per commemorar els fets de la matança (cinc víctimes civils i més de cent ferits de bala) que es va perpetrar per part de les forces

de l'ordre públic el 3 de març de 1976, després de desallotjar amb gasos una concentració de treballadors dins una església.

Els resultat final del documental, tanmateix, no deixa de ser una exaltació de Lluís Llach i un bon aparell de propaganda antifeixista, tot i que no negaré que són impagables les declaracions sobre els fets d'alguns monstres antediluvians encara vius i cuejant com Manuel Fraga Iribarne, que en aquells moments deia i pensava que «el carrer era seu», o Rodolfo Martín Villa que té la gosadia de dir que la policia era poca i es va veure acorralada. Tot plegat ens fa pensar que allò que es va anomenar «transició» no se sap massa cap a on va transitar, especialment quan després de la manifestació per reclamar el reconeixement dels fets per part de l'autoritat competent, després de 30 anys, encara es van detenir alguns dels familiars dels morts.

Així doncs, tot i que els valors fílmics són discutibles, sí que podem dir que aquest document pot tenir el seu sentit quan parlem de la molt nostrada i modèlica Santa Transició.

Fitxa tècnica

Tècnics

Director: Lluís Danés
Productor: Jaume Roures
Guió: Lluís Arcarazo i Lila Pla
Muntatge: Roger Gispert
Fotografia: Emili Guirao
Música: Lluís Llach
Companyia productora: Mediapro
Nationalitat: Espanyola
Durada: 90 minuts

Filmografia

2007

Lluís Llach a Verges (TV)

2006

Gala d'Amnistia Internacional (TV)

2006

Premis nacionals de cultura (TV)

2006

Llach: La revolta permanent

2005

Lluís Llach a París

2005

Premis nacionals de cultura (TV)